

מחווון בגיאוגרפיה

10 שנות לימוד

נוסח שני

שם פרטי:	שם משפחה:	מס' הזהות:
_____	_____	_____
שם מרכז	מנהל מרכז השכלה:	תאריך:
ההשכלה / מוסד:	שם:	_____
_____	_____	_____

ציון:	תאריך בדיקת המבחן:
_____	_____

אנו רואים בקיום טוהר הבחינות משימה חינוכית, ערכית ומוסרית,
שהמערכת כולה נקראת להיערך להצלחתה.
באחריות הנבחן/ הנבחנת לשמור על טוהר הבחינות בהתאם לכללים ולהנחיות בע"פ
ובכתב על גבי שאלון הבחינה ועל ידי אחראי/ת הבחינה.

בהצלחה!

הוראות לנבחן

משך המבחן : שעתיים

הרכב הציון:

70 נקודות	ציון בחינה
30 נקודות	הערכת עבודה
100 נקודות	סה"כ

מבנה הבחינה ומפתח הערכה :

30 נקודות	פרק ראשון - מיומנויות מפה - עולם ענה על שאלות 1-4
20 נקודות	פרק שני - הכרת ארץ ישראל ענה על שאלות 5-7
20 נקודות	פרק שלישי – טביעת רגל אקולוגית ענה על שאלות 8-10

חומר עזר מותר בשימוש :

1. אטלס אוניברסיטאי חדש/ פרופסור משה ברוור שנת הוצאה - 1993 ואילך.
2. אטלס כרטא/ פיזי- מדיני- כלכלי- חברתי. פרופסור אריה שחר 1993 ואילך.
3. אטלס אוניברסאלי/ שחר

הוראות מיוחדות:

ענה על השאלות בטופס הבחינה וכתוב בכתב ברור
הקפד לקרוא את ההוראות ולפעול בהתאם, במבחן סוגים שונים של שאלות.

* ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים.

בהצלחה!

פרק ראשון

מיומנויות מפה

(30 נקודות)

ענה על השאלות 1-4

התמצאות וכיוונים

השתמש ב- מפת העולם מדינית

1. הקף נכון / לא נכון בסעיפי השאלה א'- ד' (4 נקודות)

- א. מקסיקו נמצאת מדרום לקנדה **נכון** / לא נכון
- ב. הודו היא מדינה המורכבת מאיים **נכון** / לא נכון
- ג. רוסיה היא המדינה הגדולה ביותר ביבשת אסיה **נכון** / לא נכון
- ד. האוקיאנוס השקט נמצא ממזרח לסין **נכון** / לא נכון

2. השלם בטבלה את שם היבשת בה נמצאת כל אחת מהמדינות הרשומות (8 נקודות)

השתמש ב- מפת העולם מדינית

שם המדינה	קזחסטן	סודן	קולומביה	אוסטרליה	צרפת
שם היבשת בה שוכנת המדינה	אסיה	אפריקה	אמריקה הדרומית	אוסטרליה	אירופה

מה שם המדינה בה עוברים: קו רוחב 20 דרום, וקו אורך 140 מזרח: אוסטרליה

הכרת האטלס, יחידות נוף, קנה מידה וסימנים מוסכמים

3. **בצע** את המשימות מ'א' – ז' בעזרת האטלס. (14 נקודות)

א. חפש באינדקס את המילה **בריסבן**.

מה שם המפה אליה הגעת בעזרת האינדקס? אוסטרליה וניו זילנד פיסית

ב. לאיזה יבשת שייכת מפה זו? אוסטרליה

ג. ציין שם של נהר גדול בחלק המזרחי של היבשת דרלינג, קולגואה, לקלן, מייצ'ל. כל שם נוסף יתקבל.

ד. ציין של שם מפרץ בצד צפון מפרץ קרפנטריה

ה. מהו שמו של רכס ההרים הגבוה ביותר ביבשת הגדולה במפה זה? גרייט דייווידנג ריינג' או האלפים האוסטרלים. מה גובהו? 2228 מטר מעל פני הים (או בין 2500-1000).

ו. הישוב אליס ספרינגס (במרכז היבשת) נמצאת ביחידות נוף רמה בגובה של בין 500-1000 מטר מעל פני הים

ז. מהו בערך המרחק בין העיר בריסבן לישוב אליס ספרינגס הנמצא ממערב לו? הקף את התשובה הנכונה

350 ק"מ 800 ק"מ 1600 ק"מ

4. **עיין במפה הכלכלית של היבשת - באטלס אוניברסיטאי**

מפת מחצבים/חקלאות/אקלים - באטלס כרטא

הקף נכון / לא נכון על הסעיפים א' - ד'. (4 נקודות)
(היעזר בסימנים המוסכמים במפה)

א. ליד העיר בריסבן יש ברזל **נכון / לא נכון**

ב. בצפון היבשת יש יערות טרופיים **נכון / לא נכון**

ג. ביבשת יש תעשיות ברזל פלדה ומוצריהם (לפי האטלס של התלמיד) **נכון / לא נכון**

ד. במרכז היבשת יש גידולי גפנים **נכון / לא נכון**

פרק שני ארץ ישראל

(20 נקודות)

ענה על השאלות 5-7

(5 נקודות)

5. גבולות ישראל

השלם את הטבלה הבאה:

שם המדינה השכנה / ים	גבול ישראל ב
לבנון	צפון
סוריה	צפון מזרח
ירדן	מזרח
מצריים	דרום מערב
הים התיכון	מערב

6. טיול קצר בישראל.

עיין במפת דרום יהודה וצפון הנגב באטלס אוניברסיטאי או אטלס כרטא או אטלס אוניברסאלי (המפה שנמצאת בתחילת האטלס).

(10 נקודות)

וענה על כל הסעיפים א' – ו'.

אתה יוצא ליום כיף ונוסע מבאר שבע לים המלח. העבר קו ישר דמיוני מבאר שבע לים המלח

א. מהו כיוון הנסיעה שלך? מזרח

ב. ים המלח נמצא בגובה של 431- מטר נמוך מפני הים.

ג. בדרך אתה עובר ליד העיר ערד. ערד נמצאת ביחידת נוף הררית בגובה של 610 מטר מעל פני הים.

ד. ציין שם של ישוב קטן שאתה עובר בדרך בסיפה, תל שוקת, תל שבע, אום בטינ, עומר או כל ישוב קטן אחר.

ה. ציין שם של נחל אכזב שמסתיים בחופו המערבי של ים המלח פרצים, עין בוקק, פרסה, מור, מצדה, בן יאיר, צאלים וכן הלאה

ו. לפי קנה המידה של המפה, קבע מה המרחק בין באר שבע לים המלח בקו אווירי. (הקף את התשובה הנכונה בעיגול)

90 ק"מ

60 ק"מ

30 ק"מ

10 ק"מ

מפות נושאיות

7. פתח את האטלס במפות ישראל אקלים

התבונן במפה טמפרטורה שנתית ממוצעת - אטלס אוניברסיטאי

טמפרטורה רב שנתית - אטלס כרטא וענה על השאלות הבאות (5 נקודות)

א. האזור החם ביותר בארץ הוא אזור ים המלח נכון / לא נכון

ב. האזור הקר ביותר בארץ הוא אזור צפת נכון / לא נכון

ג. הטמפרטורה השנתית הממוצעת בירושלים ובבאר שבע זהה נכון / לא נכון

ד. הטמפרטורה השנתית הממוצעת באזור עפולה היא 13-15 מעלות נכון / לא נכון

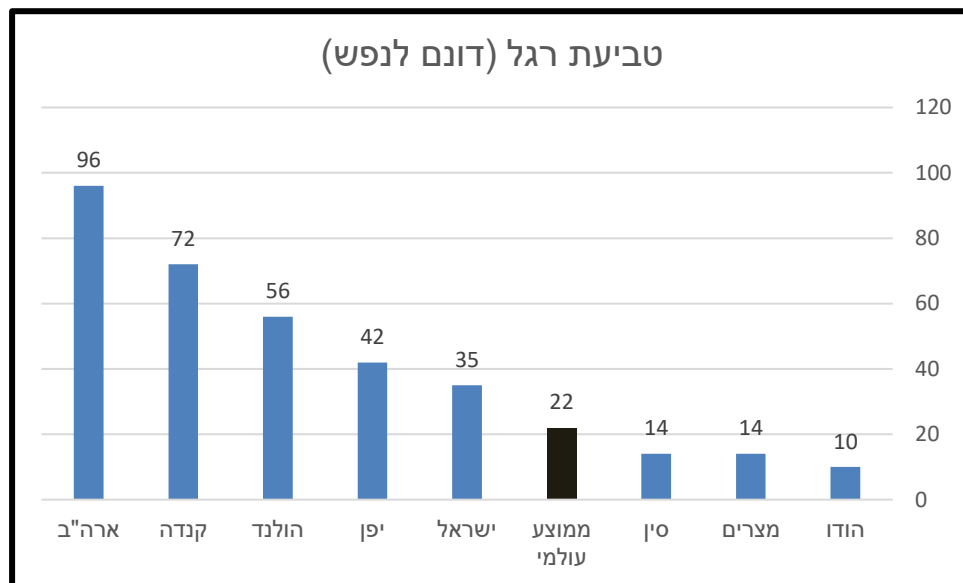
ה. הטמפרטורה השנתית הממוצעת בבאר שבע היא 25-27 מעלות נכון / לא נכון

פרק שלישי טביעת רגל אקולוגית

(20 נקודות)

ענה על השאלות 8-10

8. עיין בדיאגרמת העמודות שלפניך וענה על סעיפים א' – ד' (10 נקודות)

- א. ציין שתי מדינות בהן טביעת הרגל האקולוגית קטנה הודו, מצריים, סין (1 נק')
- ב. ציין שתי מדינות בהן טביעת הרגל האקולוגית גדולה ארה"ב, קנדה (1 נק')
- ג. תאר בעיה אחת שיש למדינות עם טביעת רגל אקולוגית גדולה ? (4 נק')
- בעיות אפשריות: כמות פסולת גדולה, תפיסת שטחים פתוחים, זיהום אוויר, זיהום מקורות מים, פגיעה במערכות אקולוגיות ועוד.... כל תשובה הגיונית תתקבל.
- ד. הצע דרך אחת לצמצום טביעת הרגל האקולוגית בארצות הברית (ארה"ב) (4 נק')
- חינוך לצרכנות נבונה, מיחזור פסולת, מעבר לתחבורה ציבורית או רכיבה על אופניים או דלקים נקיים, חיסכון במים, מעבר לאנרגיה מתחדשת, חקיקת חוקים לאיסור על יצור פלסטיק, הימנעות מריסוס שטחים חקלאיים, שמירה על בעלי חיים וצמחים – בתי גידול ועוד.... כל תשובה נכונה תתקבל.

9. **התבונן** בתמונה הבאה **וציין** ארבעה משאבים ו/או תהליכים הנכללים בטביעת הרגל האקולוגית של המוצר בתמונה.
(5 נקודות)

א. עץ – החומר ממנו עשויים הרהיטים
ב. אדמה – עליה גידלו את חומרי הגלם
ג. אוויר – זיהום אוויר של הייצור וההובלה
ד. מים – המים שנדרשו לגידול העצים ולייצור הרהיטים

10. **קרא** את הסיפור הבא, **הסבר** אותו במילים שלך **ותן דוגמא** לכך מחיי היום יום.
(5 נקודות)

חוני המעגל והנוטע

יום אחד היה חוני המעגל הולך בדרך, ראה איש זקן שהיה נוטע חרוב.
שאל חוני את הזקן: בן כמה אתה? אמר לו הזקן: בן שבעים שנה.
שאל חוני: מתי העץ יניב פירות? ענה האיש הזקן: בעוד שבעים שנה.
אמר חוני המעגל לאיש הזקן: וכי אתה בטוח שתחיה עוד שבעים שנה?
אמר האיש הזקן: אני באתי לעולם, ומצאתי חרוב נוטע מניב פירות.
כמו שאבותיי נטעו למעני, כך אני נוטע למען בניי.

על האנושות לדאוג לדורות הבאים כשם שנהג חוני המעגל. יש לחשוב קדימה ולדאוג לפיתוח בר קיימא. לדוגמא: לצרוך פחות, לשמור על שטחים פתוחים ובתי גידול, להשתמש באנרגיות מתחדשות ונקיות, למחזר וכדומה.

בהצלחה!!!